

Dienstencatalogus Microdata Services 2026

Februari 2026

Dienstencatalogus CBS-microdataomgeving

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Gebruikte afkortingen	2
Beschikbaarheid en bereikbaarheid.....	2
Hoofdpijnen van werken met microdata	3
Kort overzicht van alle diensten.....	4
Diensten vóór de start van een onderzoeksproject	4
Diensten tijdens de opstart van een onderzoeksproject.....	5
Diensten tijdens een lopend onderzoeksproject	7
Diensten na afloop van een onderzoeksproject	8
Tarievenoverzicht 2026.....	9
Uitgebreide beschrijving per dienst.....	11
Diensten vóór de start van een onderzoeksproject	11
Hulp bij aanvragen instellingsmachtiging.....	11
Informatie verstrekken over beschikbare bestanden	12
Vooronderzoek naar beschikbare data	13
Diensten tijdens de opstart van een onderzoeksproject.....	14
Opstarten nieuw onderzoeksproject	14
Autorisatie nieuwe onderzoeker	16
Autorisatie meekijker	17
Gebruik van OSSC	18
Importeren extern microdatabestand	19
Samenstellen onderzoeksbestand	20
Gebruik van aanwezige aanvullende software	21
Gebruik van niet aanwezige aanvullende software	22

Diensten tijdens een lopend onderzoeksproject	23
Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject	23
Outputcontrole.....	25
Repliceren onderzoeksoutput	26
Wijzigen onderzoeker(s) bij een onderzoeksproject	27
Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject	28
Beantwoorden omvangrijke vragen.....	29
Extra opslagcapaciteit	30
Gebruik zware desktop.....	31
Overzetten bestanden uit een ander onderzoeksproject	32
Verplaatsen geconverteerde catalogusbestanden	33
Verhuizen onderzoeksproject	34
Verlengen onderzoeksproject.....	35
Tijdelijk stilleggen onderzoeksproject	36
Beëindigen van een onderzoeksproject.....	37
Diensten na afloop van een onderzoeksproject	38
Bewaren groot projectarchief.....	38
Verlengen bewaartermijn projectarchief.....	39
Heropenen afgesloten onderzoeksproject.....	40

Inleiding

Het CBS beschikt over een schat aan gegevens. Het is de taak van het CBS om met die gegevens statistieken samen te stellen en deze voor ieder toegankelijk te publiceren. Op [Statline](#) vind je duizenden tabellen, ingedeeld naar thema's.

De microdata waarop de CBS-statistieken gebaseerd zijn, zijn niet openbaar. Het CBS bewaart deze in een zwaar beveiligde omgeving. Deze data zijn weliswaar geheel gepseudonimiseerd (de direct identificerende kenmerken zijn vervangen door een unieke code), maar zo gedetailleerd dat bij het combineren van verschillende bestanden herkenning van individuele personen of instellingen niet geheel is uit te sluiten. Deze microdata zijn onder strikte voorwaarden echter wel toegankelijk voor onderzoekers van instituten aan wie hiervoor toegang is verleend door de directeur-generaal van de statistiek (DG).

Het CBS biedt twee mogelijkheden voor het gebruik van microdata: het CBS kan op verzoek en tegen betaling een onderzoek op de gegevens uitvoeren of een onderzoeker kan zelf onderzoek uitvoeren op onze microdata. Dit laatste kan plaatsvinden op elke veilige¹ werkplek met behulp van een persoonsgebonden (hardware of software) token. Hier zijn ook kosten aan verbonden, het CBS baseert zijn tarieven voor de CBS-microdataomgeving op kostprijs, het CBS heeft geen winstoogmerk.

Deze dienstencatalogus beschrijft de diensten die het CBS verleent voor het uitvoeren van onderzoek door derden met microdata die op het CBS aanwezig zijn. De catalogus is globaal ingedeeld in projectfasen. Per fase vind je de diensten die het CBS aanbiedt. Per dienst krijg je een omschrijving, wat je daarbij van het CBS mag verwachten en wat wij van jou verwachten. Ook vind je daar informatie over de doorlooptijd en de kosten.

Wij hopen je met deze catalogus duidelijkheid te bieden in de mogelijkheden en noodzakelijkheden, op weg naar een vruchtbare samenwerking met het CBS. De aangeboden diensten en bijbehorende kosten gelden vanaf 1 januari 2026. Prijswijzigingen kunnen ingevoerd worden op 1 januari van een volgend jaar.

Alle administratie en contact met het CBS verloopt via het [CBS-microdataportaal](#):

- Raadplegen van je gegevens en projecten
- Nieuwe projecten en diensten aanvragen
- Snel vragen stellen en antwoorden teruglezen
- Je gegevens en projecten beheren

Gebruikte afkortingen

In deze dienstencatalogus kun je de volgende afkortingen tegenkomen:

Afkorting	Omschrijving
DG	Directeur-generaal van de Statistiek
ODISSEI	Open Data Infrastructure for Social Science and Economic Innovations
OSSC	ODISSEI Secure Super Computer

Beschikbaarheid en bereikbaarheid

- CBS-microdataomgeving: je kunt 7 dagen per week, 24 uur per dag inloggen. Uitzonderingen hierop vormen de vooraf aangekondigde maandelijkse serviceweekenden en onverwachte calamiteiten/incidenten.
- Je kan contact met ons opnemen via je persoonlijke account in het [CBS-microdataportaal](#).
- Vragen over de beschikbaarheid? Bekijk dan de [actuele storingen en gepland onderhoud](#).
- [Vragen over inloggen](#)? Vraag het de helpdesk via het CBS-microdataportaal of op 070 337 4200.

¹ Zie hiervoor 'Regels gebruik CBS Microdata omgeving' op www.cbs.nl/microdata

Hoofdpijnen van werken met microdata

Wil je als onderzoeker zelf bij het CBS aan de slag met de gegevens die bij het CBS aanwezig zijn? Dan bieden wij de mogelijkheid om te werken op onze CBS-microdataomgeving. Daarmee kunnen we gemachtigde onderzoekers toegang tot microdata bieden zonder dat zij daarvoor naar het CBS hoeven te komen. De bestanden zelf blijven op een server bij het CBS en kunnen niet worden gedownload. Via een internetverbinding kan een onderzoeker op afstand analyses uitvoeren en de resultaten op zijn/haar computerscherm bekijken.

De bestanden die het CBS beschikbaar stelt, zijn opgenomen in een [bestandscatalogus](#). Naast deze bestanden kunnen er op aanvraag andere databestanden van het CBS beschikbaar gesteld worden; dit betreft dan aanvullende onderzoeksbestanden. Ook is het in overleg mogelijk om je eigen gegevensbestanden koppelbaar te laten maken of te voorzien van een koppelsleutel waardoor gekoppeld kan worden aan de bestanden van het CBS om ze in samenhang te gebruiken in het onderzoeksproject.

Het is onze wettelijke taak om te zorgen dat wij alleen die databestanden beschikbaar stellen die nodig zijn om het onderzoek uit te voeren, en niet meer. Daarnaast zijn wij verplicht om iedere onderzoeksaanvraag te toetsen op een rechtmatige AVG-grondslag. We verwachten daarom ook dat je ons vooraf een compleet beeld schetst van het beoogde onderzoek, inclusief een korte onderzoeksbeschrijving, een grondslag voor het onderzoek en een lijst van bestanden die je wilt gebruiken. Bestanden die eenmaal aan het onderzoeksproject zijn toegewezen, blijven aan jouw project verbonden. Bij gebruik van de gegevens staat veiligheid voorop: zo kunnen er geen bestanden met brongegevens worden gedownload. Voorts worden de statistische resultaten van het onderzoek op de CBS-gegevens (output) gecontroleerd op het risico van onthulling. Logisch, want het CBS mag geen gegevens vrijgeven die tot onthulling van informatie over individuele personen, ondernemingen, instellingen of huishoudens kunnen leiden.

Conform de Praktijkcode Europese statistieken geldt het uitgangspunt dat onderzoeksuitkomsten voor iedereen op hetzelfde moment beschikbaar komen. Je maakt de resultaten dus zelf en voor eenieder tegelijk en op dezelfde wijze openbaar. Over het moment en de wijze van publiceren wordt voor aanvang van het project een publicatieplan opgesteld.

Aangezien het CBS geen financiering krijgt voor de dienstverlening aan externe onderzoekers worden voor het gebruik van onze diensten kosten in rekening gebracht. De kosten per dienst houden verband met de tijd die het kost om deze uit te voeren of te ondersteunen.

Wil je gebruik maken van de diensten voor de CBS-microdataomgeving, dan kun je contact met ons opnemen. Jouw organisatie heeft een instellingsmachtiging CBS-microdata nodig van de directeur-generaal van de statistiek (DG) om met de microdata te mogen werken. Daarna wordt een expertoverleg ingepland. Tijdens een expertoverleg kijken we naar het doel en de haalbaarheid van het onderzoeksproject. Ook wordt dan besproken welke microdata voor het onderzoeksproject nodig zijn, of het CBS deze microbestanden heeft en wat de kosten zijn. Als er over deze onderwerpen overeenstemming is, wordt er een contract afgesloten met de instelling waar je werkzaam bent. Daarnaast wordt er per CBS-microdatagebruiker een geheimhoudingsverklaring opgesteld. Omdat projecten alleen op de eerste dag van een maand kunnen starten adviseren wij je om het project tijdig aan te melden anders kan het voorkomen dat je project pas een maand later kan starten.

Hoofdpunten beveiligde microdata omgeving

- Een CBS-microdataomgeving waarop je 7 dagen per week, 24 uur per dag kunt inloggen. Uitzonderingen hierop vormen de vooraf aangekondigde maandelijkse serviceweekenden en onverwachte calamiteiten/incidenten.
- Toegang tot de voor jouw onderzoeksproject afgesproken bestanden.
- Op de CBS-microdataomgeving zijn standaard softwarepakketten beschikbaar voor alle gebruikers. Raadpleeg hiervoor het [overzicht van beschikbare software en versies](#).
- De beschikking over een projectmap op de CBS-microdataomgeving. Deze projectmap is alleen toegankelijk voor de eigen projectleden.
- Als contractant ontvang je van ons 4 keer per jaar (na elk kalenderkwartaal) een gespecificeerde digitale factuur voor de geleverde diensten. Wij verwachten dat je de facturen binnen 14 dagen betaalt. Het is op juridische gronden niet mogelijk de factuur direct aan jouw opdrachtgever te sturen.

Kort overzicht van alle diensten

In de dienstencatalogus is een indeling gemaakt naar de verschillende fasen van het CBS-microdataproject. De fasen zijn:

- Diensten **vóór** de start van een onderzoeksproject;
- Diensten **tijdens de opstart** van een onderzoeksproject;
- Diensten **tijdens** een onderzoeksproject;
- Diensten **na afloop** van een onderzoeksproject.

Al deze diensten zijn opgedeeld in drie soorten:

- **Basisdiensten** worden in bijna elk onderzoeksproject geleverd, bijvoorbeeld het starten van een nieuw onderzoeksproject op de CBS-microdataomgeving. Dit zijn doorgaans diensten die noodzakelijk zijn om de microdata van het CBS op een veilige en verantwoorde manier te ontsluiten. Sommige diensten zijn verplicht om af te nemen per onderzoeksproject. Deze diensten kennen een hoge mate van voorspelbaarheid in kosten en doorlooptijd.
- **Aanvullende diensten** worden op verzoek op gestandaardiseerde wijze geleverd, bijvoorbeeld het toevoegen van nieuwe onderzoekers aan een lopend onderzoeksproject of het gebruik van softwarepakket SAS in een onderzoeksproject. Ook deze diensten kennen een hoge mate van voorspelbaarheid in kosten en doorlooptijd.
- **Speciale diensten** worden eenmalig geleverd, bijvoorbeeld het samenstellen van databestanden specifiek op maat voor de betreffende onderzoekers. Hiervoor geldt dat de voorspelbaarheid in kosten en doorlooptijd gering is. Bij speciale diensten stelt het CBS vooraf een kostenoverzicht op met een inschatting van het benodigde aantal uren, berekend tegen standaard uurtarieven.

Diensten vóór de start van een onderzoeksproject

Dienst	Toelichting	Soort
Hulp bij aanvragen instellingsmachtiging	Om te kunnen werken met microdata van het CBS, dient je organisatie een verzoek in te dienen om hiertoe toestemming te krijgen van de directeur-generaal van de statistiek (DG). Jouw organisatie kan dan een instellingsmachtiging CBS-microdata krijgen. Wij kunnen je daarbij in de goede richting helpen.	Basis
Informatie verstrekken over beschikbare bestanden	Onderzoekers hebben in een prille vooronderzoeksfase vaak behoefte aan informatie over eventueel beschikbare databestanden. Deze informatie leveren wij als basisdienst, waarvoor wij geen kosten in rekening brengen. Als je na het doornemen van de beschikbare informatie nog vragen hebt waarvan de beantwoording ons veel tijd gaat kosten, wordt dit als een los haalbaarheidsonderzoek in rekening gebracht (zie Vooronderzoek naar beschikbare data).	Basis
Vooronderzoek naar beschikbare data	Onderzoek naar de beschikbaarheid van databestanden binnen het CBS die niet opgenomen zijn in de bestandscatalogus, waarvan de inschatting is dat het meer dan 5 uur kost om duidelijkheid te krijgen of de data beschikbaar zijn.	Speciaal

Diensten tijdens de opstart van een onderzoeksproject²

Dienst	Toelichting	Soort
<u>Opstarten nieuw onderzoeksproject</u>	Deze dienst dekt alle activiteiten die nodig zijn om een nieuw onderzoeksproject op te starten. Hieronder valt een expertoverleg, het opstellen van een contract en het inrichten van een projectomgeving op de CBS-microdataomgeving (accounts aanmaken, rechten op bestanden en benodigde software uitdelen). Als er bestanden vanuit het CBS nodig zijn die niet in de bestandscatalogus zitten, dan valt het klaarzetten van deze bestanden niet onder deze basisdienst. Dit wordt als speciale dienst in rekening gebracht.	<u>Verplicht</u> Basis
<u>Autorisatie nieuwe onderzoeker</u>	Het opstellen van een geheimhoudingsverklaring en het administratief opvoeren van een onderzoeker. Daarnaast krijgt de onderzoeker uitleg over het werken op de CBS-microdataomgeving en ontvangt de onderzoeker een token in bruikleen.	<u>Verplicht</u> Basis
<u>Autorisatie meekijker</u>	Het opstellen van geheimhoudingsverklaring en het administratief opvoeren van een meekijker bij het betreffende onderzoeksproject. Een meekijker kan slechts meekijken met een geautoriseerde CBS-microdataonderzoeker. Daarnaast is het mogelijk om een meekijkaccount te krijgen met alleen leesrechten op de CBS-microdataomgeving.	Aanvullend
<u>Gebruik van OSSC</u>	Als je CBS-microdataproject erg veel rekenkracht vergt, kun je onder voorwaarden gebruik maken van de ODISSEI Secure Super Computer (OSSC).	Aanvullend
<u>Importeren extern microdatabestand</u>	Je kunt in overleg een extern bestand met gegevens over individuele personen/bedrijven/instellingen aanleveren om te gebruiken in jouw onderzoeksproject. De gegevens dienen rechtmatig te zijn verkregen en ook de verstrekking aan het CBS dient rechtmatig te zijn. Het bestand dien je aan te leveren via onze beveiligde uploadfaciliteit. Het is niet toegestaan om dit bestand per e-mail te versturen. Dit bestand moet aangepast worden om onthulling te voorkomen. Direct identificerende variabelen worden verwijderd en vervangen door een koppelsleutel van het CBS.	Aanvullend
<u>Samenstellen onderzoeksbestand</u>	Als de beschikbare catalogusbestanden ontoereikend zijn voor je onderzoeksproject, is het mogelijk om een bestand op maat te laten samenstellen. Dit noemen we een onderzoeksbestand. Uiteraard kan dit alleen als de benodigde data reeds aanwezig zijn binnen het CBS.	Speciaal
<u>Gebruik van aanwezige aanvullende software</u>	Naast de basissoftwarepakketten (zie: <u>Hoofdpijnen van werken met microdata</u> voor meer informatie) is een aantal aanvullende softwarepakketten aanwezig op de CBS-microdataomgeving.	Aanvullend

² Hoewel deze diensten doorgaans worden verleend bij de opstart van een onderzoeksproject, kunnen de meeste ook nog aangevraagd worden tijdens een lopend onderzoeksproject.

Dienst	Toelichting	Soort
Gebruik van niet aanwezige software	Je hebt behoefte aan een specifiek softwarepakket dat niet standaard noch aanvullend aanwezig is op de CBS-microdataomgeving. In dat geval maken wij eerst een kostenoverzicht voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek om de betreffende software beschikbaar te stellen. Op basis van dit haalbaarheidsonderzoek krijg je vervolgens een kostenoverzicht voor het daadwerkelijk aanschaffen en installeren van de desbetreffende software. Na installatie biedt het CBS geen verdere ondersteuning op deze specifieke softwarepakketten.	Speciaal

Diensten tijdens een lopend onderzoeksproject

Dienst	Toelichting	Soort
Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject	Service-abonnement per maand voor: • Beschikbaarheid CBS-microdataomgeving • Gebruik basissoftware • Gebruik hardware en opslagruimte; per project is er een maximum opslagruimte van 100 GB • Kleine importverzoeken (syntaxen en databestanden zonder gegevens over individuele personen, bedrijven of instellingen) • Helpdesk • Administratieve afhandeling	<u>Verplicht</u> Basis
Outputcontrole	Het controleren op onthullingsrisico van een aangeboden output. De richtlijnen waar output aan moet voldoen zijn in een apart document beschreven.	<u>Verplicht</u> Basis
Repliceren onderzoeksoutput	Het onafhankelijk repliceren van jouw onderzoeksoutput door een CBS-medewerker wanneer dit nodig is om te kunnen publiceren in een wetenschappelijk tijdschrift.	Aanvullend
Wijzigen onderzoeker(s) bij een onderzoeksproject	Het toevoegen van nieuwe onderzoekers aan een lopend onderzoeksproject of het uitschrijven van bestaande onderzoekers van een lopend onderzoek.	Aanvullend
Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject	Het toevoegen van één of meer bestanden aan een lopend onderzoeksproject (in geval van onderzoeksbestanden valt het samenstellen van het bestand niet onder deze dienst; dit wordt als speciale dienst verrekend).	Aanvullend
Beantwoorden omvangrijke vragen	Het afhandelen van omvangrijke, complexe vragen/uitzoekklussen. Hiervoor zal vooraf een kostenoverzicht worden gemaakt.	Speciaal
Extra opslagcapaciteit	Indien de maximale hoeveelheid beschikbare opslagruimte op de CBS-microdataomgeving niet voldoende is voor jouw onderzoeksproject, dan kun je tegen betaling meer ruimte gebruiken.	Aanvullend
Overzetten bestanden uit een ander onderzoeksproject	Het overzetten van bestanden (syntaxen en databestanden) uit een ander lopend of al afgesloten project naar een lopend project.	Aanvullend
Verplaatsen geconverteerde catalogusbestanden	Geconverteerde catalogusbestanden kunnen verplaatst worden naar een andere plek dan de shared workspace. Hiermee tellen deze bestanden niet mee in de opslagcapaciteit van een project.	Aanvullend
Verhuizen onderzoeksproject	Het verhuizen van een project van de ene naar de andere instelling, bijvoorbeeld omdat de onderzoeker bij een andere instelling is gaan werken.	Aanvullend
Verlengen onderzoeksproject	Als het onderzoeksproject niet afgerond is op de geplande einddatum, kan het project verlengd worden.	Aanvullend
Tijdelijk stilleggen onderzoeksproject	Als er gedurende wat langere tijd niet gewerkt gaat worden aan een lopend onderzoeksproject, kan het onderzoeksproject tijdelijk stilgelegd worden om de lopende kosten te drukken. De toegang tot de projectomgeving wordt geblokkeerd, maar de omgeving blijft wel staan op de CBS-microdataomgeving.	Aanvullend
Beëindigen van een onderzoeksproject	Deze dienst dekt alle activiteiten die nodig zijn om een onderzoeksproject te beëindigen. Binnen deze dienst valt ook het gedurende 5 jaar archiveren van de projectomgeving na afloop van het onderzoeksproject. Als dit projectarchief groter is dan 1 GB of als de bewaartermijn langer moet zijn, worden hier extra kosten voor in rekening gebracht (zie Bewaren groot project archief en Verlengen bewaartermijn projectarchief).	<u>Verplicht</u> Basis

Diensten na afloop van een onderzoeksproject

Dienst	Toelichting	Soort
<u>Bewaren groot projectarchief</u>	Als het door jou klaargezette projectarchief in gezipte vorm groter is dan 1 GB, worden per extra GB eenmalig kosten in rekening gebracht voor een bewaarperiode van vijf jaar.	Aanvullend
<u>Verlengen bewaartermijn projectarchief</u>	Als de standaard archieftermijn van 5 jaar onvoldoende voor je is, kun je de archieftermijn verlengen tot 10 jaar.	Aanvullend
<u>Heropenen afgesloten onderzoeksproject</u>	Als je een reeds afgesloten en gearchiveerd CBS-microdataonderzoek wilt heropenen, dan is dit mogelijk zolang het nog binnen de overeengekomen archiveringstermijn is (standaard 5 jaar). Er wordt opnieuw een projectomgeving ingericht en het archiefbestand wordt daarbinnen weer beschikbaar gesteld.	Aanvullend

Hierna volgen het tarievenoverzicht en een uitgebreide beschrijving per dienst. Hierin wordt naast de dienst ook beschreven wat je van het CBS kunt verwachten, wat wij van jou verwachten, de doorlooptijd van de dienst en eventuele bijzonderheden. Mocht je na het lezen van de dienstencatalogus vragen hebben, dan kun je op het [CBS-microdataportaal](#) een vraag stellen.

Tarievenoverzicht 2026

Diensten vóór de start van een onderzoeksproject	Tarief
Hulp bij aanvragen instellingsmachtiging	gratis
Informatie verstrekken over beschikbare bestanden	gratis
Vooronderzoek naar beschikbare data	Op maat

Diensten tijdens de opstart van een onderzoeksproject	Tarief
Opstarten nieuw onderzoeksproject	
- Basis opstartkosten	€ 1.955
- Kosten per bestandsonderwerp ³	€ 196
Autorisatie/toevoegen onderzoeker of meekijker	
- Autorisatie nieuwe onderzoeker (geen token in bezit)	€ 407
- Toevoegen onderzoeker (token al in bezit)	Gratis
- Autorisatie nieuwe meekijker met leesrechten-account (geen token in bezit)	€ 407
- Toevoegen meekijker met leesrechten-account (token al in bezit)	€ 217
- Autorisatie/toevoegen meekijker zonder leesrechten-account	Gratis
- Nieuw token bij verlies	€ 28
- Opstellen geheimhoudingsverklaring	gratis
Gebruik van OSSC (per onderzoeker)	€ 271
Importeren extern microdatabestand	
- Eenvoudige versleuteling	€ 271
- Normale versleuteling (per 2025 ook ZorgTTP)	€ 733
- Complexe versleuteling	€ 1.413
Samenstellen onderzoeksbestand	op maat
Gebruik van aanvullende aanwezige software	
- Gebruik aanvullende aanwezige software SAS per maand	€ 571
- Gebruik aanvullende aanwezige software MLWin per maand	€ 41
- Gebruik aanvullende aanwezige software MPLUS per maand (gebruik minimaal 3 maanden)	€102
Gebruik van niet aanwezige software	op maat

³ Een bestandsonderwerp komt in beginsel overeen met een bestaande bestandsnaam ongeacht het aantal jaargangen dat hiervan gebruikt wordt. In incidentele gevallen is een aantal bestandsnamen samengevoegd tot één bestandsonderwerp. Een overzicht van de bestanden met bijbehorende onderwerpen is beschikbaar op onze website www.cbs.nl/microdata.

Tarievenoverzicht 2026 (vervolg)

Diensten tijdens een lopend onderzoeksproject	Tarief
Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject (per maand)	
- Ondersteuningskosten per bestandsonderwerp ⁴	€ 19
- Ondersteuningskosten per onderzoeker	€ 147
- Ondersteuningskosten per meekijker	Gratis
Outputcontrole per output	
- Light output (klein) ⁵	€ 140
- Reguliere output > conform format ^{6 7}	€ 280
- Reguliere output > niet conform format ^{6 8}	€ 380
- Scripts ⁹	€ 50
- Ontsleutelen van versleutelde output (per 5 CSV-bestanden)	€ 271
Repliceren onderzoeksoutput	€ 544
Wijzigen onderzoeker(s) bij een onderzoeksproject	gratis
Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject	
- Nieuw bestandsonderwerp toevoegen (per onderwerp)	€ 196
- Overige bestanden toevoegen aan project	gratis
Beantwoorden omvangrijke vragen	op maat
Extra opslagcapaciteit (per 50 GB per maand)	€ 26
Extra opslagcapaciteit (per 1 TB per maand)	€128
Overzetten bestanden uit een ander onderzoeksproject	gratis
Verplaatsen geconverteerde catalogusbestanden	gratis
Verhuizen onderzoeksproject	€ 663
Verlengen onderzoeksproject	gratis
Tijdelijk stilleggen onderzoeksproject (per kalendermaand)	€ 82
Beëindigen van een onderzoeksproject	gratis

Diensten na afloop van een onderzoeksproject	Tarief
Bewaren groot projectarchief (per extra GB)	€ 51
Verlengen bewaartermijn projectarchief (maximaal 1 GB)	Gratis
Heropenen afgesloten onderzoeksproject	€ 663

⁴ Een bestandsonderwerp komt in beginsel overeen met een bestaande bestandsnaam ongeacht het aantal jaargangen dat hiervan gebruikt wordt. In incidentele gevallen is een aantal bestandsnamen samengevoegd tot één bestandsonderwerp. Een overzicht van de bestanden met bijbehorende onderwerpen is beschikbaar op onze website www.cbs.nl/microdata.

⁵ Light output is output die aan de volgende voorwaarden voldoet:

1. maximaal 5 tabellen in csv-format, die gezamenlijk bestaan uit maximaal 5.000 cellen
2. geen scripts of figuren.

⁶ Reguliere output is alle output die binnen een uur gecontroleerd kan worden. Mochten de controleurs de output groter inschalen regulier, dan mogen zij vragen om een kostenakkoord voor een veelvoud van de standaard kosten.

⁷ Reguliere output conform format bevat alleen bestanden die voorkomen in de lijst van voorkeursformaten:

1. tabellen in: csv-, xlsx-, ods- en xml-format,
2. scripts in do-, r-, py-, sps- of txt-format,
3. figuren in jpg-, png- of gif-format.

⁸ Reguliere output niet conform format bevat bestanden die afwijken van de lijst van voorkeursformaten. De volgende formaten worden echter ook in deze categorie nooit in behandeling genomen: ipynb, RData en PPT.

⁹ Mochten de controleurs de scripts groter inschalen dan de standaardtijd van een half uur, dan mogen zij vragen om een kostenakkoord voor een veelvoud van de standaard kosten voor scripts.

Uitgebreide beschrijving per dienst

Diensten vóór de start van een onderzoeksproject

Hulp bij aanvragen instellingsmachtiging

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis
Om te kunnen werken met microdata van het CBS, dient jouw organisatie een verzoek in te dienen om hiervoor toestemming te krijgen van de directeur-generaal van de statistiek (DG). Jouw organisatie kan dan een instellingsmachtiging CBS-microdata krijgen die maximaal 3 jaar geldig is. Daarna kan jouw organisatie verlenging aanvragen. Het CBS kan je op weg helpen bij het aanvragen van een instellingsmachtiging.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• De vragenlijst voor de aanvraag. • Algemeen advies over de zaken die in de aanvraag moeten staan.	
Wat verwachten wij van jou?	
De DG verwacht dat je een compleet beeld schetst van jouw organisatie en diens activiteiten en van de redenen waarom je gebruik wilt maken van microdata van het CBS.	
Doorlooptijd	
De doorlooptijd hangt mede af van de kwaliteit van de door jou aangeleverde informatie. Als deze geen verdere vragen oproept bij de DG, zal doorgaans binnen 4 tot 6 weken een besluit over de instellingsaanvraag bekend gemaakt worden.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is gratis.	

Informatie verstrekken over beschikbare bestanden

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis
CBS stelt vele bestanden beschikbaar voor externe onderzoekers. Onderzoekers hebben in een prille vooronderzoeksfase vaak behoefte aan informatie over eventueel beschikbare databestanden. Deze informatie kunnen wij aan je leveren.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Er is een catalogus van alle beschikbare bestanden op de CBS-website. • Van ieder bestand is een uniforme beschrijving beschikbaar. In deze beschrijving is informatie te vinden over de populatie en variabelen in het bestand. De beschrijving van de meest recente periode van een bestand is te vinden op de CBS-website. Op het ODISSEI Portal kan de gewenste metadata via zoektermen gevonden worden. • Indien gewenst kan aanvullend onderzoek gedaan worden binnen het CBS naar specifieke data welke niet is te vinden in onze catalogus. Zoek je specifieke data, dan kun je je behoefte kenbaar maken via het CBS-microdataportaal. Wij kunnen vervolgens uitzoeken of de door jou gewenste data aanwezig zijn binnen het CBS en beschikbaar gemaakt kunnen worden. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in vragen die eenvoudig en snel beantwoord kunnen worden (in minder dan 5 uur) en vragen die meer tijd vergen. De eerste categorie kan kosteloos uitgevoerd worden. De tweede categorie zien we als een haalbaarheidsonderzoek dat alleen uitgevoerd kan worden als aanvullende betaalde opdracht. Zie hiervoor de dienst Vooronderzoek naar beschikbare data.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je op basis van de beschikbare informatie uit onze bestandscatalogus op de CBS-website zo concreet mogelijk je eventuele databehoeftes aan ons kenbaar maakt. Om verwarring te voorkomen willen we je vragen om daarbij gebruik te maken van de begrippen en bestandsnaamgeving van deze catalogus op internet.	
Doorlooptijd	
We geven je binnen 5 werkdagen antwoord. Als het binnen dit tijdsbestek niet mogelijk is geweest om jouw vragen volledig te beantwoorden, laten we je weten op welke termijn dit wel het geval zal zijn.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is gratis.	

Vooronderzoek naar beschikbare data

Omschrijving dienst	Soort dienst: Speciaal
Mogelijk heb je behoefte aan specifieke statistische informatie die niet te vinden is in onze bestandscatalogus. Toch kan het zijn dat het CBS databestanden heeft die aansluiten bij die behoefte. Wij gaan desgewenst voor je op zoek naar geschikte bestanden.	
Wat kun je van ons verwachten? • Wij spreken met je door naar welke informatie je op zoek bent en met welk achterliggend doel. • We maken een inschatting van de uren die nodig zijn om te achterhalen of de gewenste data aanwezig zijn. Als dit meer dan 5 uur is, maken we een kostenoverzicht op met daarin een schatting van het aantal benodigde uren. • Aan de hand van de verkregen informatie treden wij in overleg met de afdelingen binnen het CBS die over de relevante databestanden kunnen beschikken. • Als databestanden gevonden worden, brengen wij in kaart wat de kwaliteit van de bestanden is en hoeveel tijd het gaat kosten om deze geschikt te maken voor extern gebruik (denk aan het omzetten van verouderde bestandsformaten, het aanvullen van onvolledige metadata etc.). • Vervolgens bespreken wij met je of de gevonden bestanden jouw behoefte dekken. Als dit het geval is, maken wij een kostenoverzicht voor je op voor het beschikbaar stellen van de gevonden databestanden.	
Wat verwachten wij van jou? • Wij verwachten dat je ons een compleet beeld schetst van de gezochte bestanden en van het achterliggende doel waarvoor je deze gaat gebruiken. Onze ervaring is dat het laatste vaak belangrijkere informatie voor ons is dan het eerste.	
Doorlooptijd Wij nemen binnen 5 werkdagen na ontvangst van jouw verzoek contact op om verdere afspraken te maken over de te nemen stappen.	
Bijzonderheden en kosten Als de verwachting is dat de zoektocht naar de beschikbaarheid en kwaliteit van de gewenste data minder dan 5 uur gaat kosten, valt dit binnen de basisdienstverlening van Informatie verstrekken over beschikbare bestanden. Is de verwachting dat deze zoektocht meer dan 5 uur gaat kosten dan worden eenmalige kosten in rekening gebracht op basis van het aantal benodigde uren tegen standaard uurtarief. Facturatie zal plaatsvinden op basis van de feitelijk gemaakte kosten. Als het bedrag in het kostenoverzicht overschreden dreigt te worden, nemen wij onmiddellijk contact met je op om te overleggen hoe we verder gaan.	

Diensten tijdens de opstart van een onderzoeksproject

Opstarten nieuw onderzoeksproject

Omschrijving dienst:	Soort dienst: Basis – Verplicht
Voordat een nieuw onderzoeksproject op de beveiligde microdata omgeving kan starten, moeten er wat zaken geregeld worden.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Als eerste voeren wij een expertoverleg met jou om een aantal zaken duidelijk te krijgen, zoals: ○ Wat is het doel van het onderzoek? ○ Wat is de grondslag onder de AVG voor je onderzoek? ○ Welke databestanden heb je daarvoor nodig? ○ Neem je zelf ook databestanden mee? ○ Wat zijn de do's en don'ts met betrekking tot de CBS-bestanden in relatie tot jouw onderzoek? Indien gewenst kunnen ook inhoudelijk CBS-deskundigen aanschuiven bij het gesprek. Ons advies beperkt zich daarbij tot het gebruik van de bestanden. De opzet en uitvoering van het onderzoeksproject beschouwen we volledig als jouw verantwoordelijkheid. ○ Welke alternatieven kunnen wij je eventueel bieden? ○ Welke personen gaan aan het onderzoeksproject werken? ○ Voldoet je publicatieplan aan de Praktijkcode Europese statistieken? ○ Is de beschikbaarheid van bepaalde softwarepakketten onmisbaar voor de uitvoering van jouw onderzoek? Zo ja, welke zijn dat? • In sommige gevallen kunnen wij de gewenste databestanden niet beschikbaar stellen: ○ Praktische gronden: de data is niet geschikt voor dit onderzoek, of niet bij het CBS aanwezig ○ Ethische gronden: De ethische commissie is niet akkoord met de levering van de benodigde data. Wij leggen in twijfelgevallen het onderzoeksvoorstel voor aan de ethische commissie van het CBS. • Een onderzoeksproject heeft in beginsel een doorlooptijd van maximaal 3 jaar, of korter als de machtiging van jouw instelling eerder verloopt. Op basis van de afspraken uit het expertoverleg stellen wij een kostenoverzicht op. Na jouw akkoord op het kostenoverzicht stellen we een door jou en ons te ondertekenen contract op. • Indien gewenst, maken we onderzoeksbestanden voor je klaar. Kosten en doorlooptijd hiervan worden in een afzonderlijk kostenoverzicht vastgelegd. Zie hiervoor de dienst Samenstellen onderzoeksbestand. • Wij richten een projectomgeving voor jouw onderzoeksproject in op de CBS-microdataomgeving: ○ Alle onderzoekers op jouw onderzoeksproject krijgen een persoonlijk useraccount. ○ De onderzoekers op jouw onderzoeksproject krijgen leesrechten op de bestanden zoals die overeengekomen zijn in het contract. ○ Er wordt een projectmap ingericht waar jouw onderzoekers gezamenlijk kunnen werken en informatie/bestanden/resultaten kunnen opslaan. ○ Als er afspraken zijn gemaakt over extra softwarepakketten, dan worden deze voor je klaargezet. Zie hiervoor de diensten Gebruik van aanwezige aanvullende software en Gebruik van niet aanwezige aanvullende software.	
Wat verwachten wij van jou?	

- Wij verwachten dat je tijdig contact met ons opneemt als je een nieuw onderzoeksproject wilt starten. De voorbereidende werkzaamheden bij het CBS kosten doorgaans enkele weken. Wij helpen je in volgorde van binnenkomst.
 - Wij verwachten dat je ons een compleet beeld schetst van het beoogde onderzoek. Het is onze wettelijke taak om te zorgen dat wij alleen die databestanden beschikbaar stellen die nodig zijn om het onderzoek uit te voeren, en niet meer. Wij vragen je voor het expertoverleg om een korte onderzoeksbeschrijving, vergezeld van een lijst van bestanden of gegevens die je wilt gebruiken. Dit helpt ons ook om de juiste inhoudelijk deskundigen bij het expertoverleg te betrekken.
 - Wij verwachten dat je aangeeft welke grondslag onder de AVG van toepassing is op jouw onderzoek.
 - Wij verwachten dat je voorafgaand aan het expertoverleg de documentatierapporten van de gewenste databestanden grondig doorneemt.
 - Wij verwachten dat je de informatie die wij nodig hebben om alles op orde te maken, tijdig en volledig aanlevert.
 - Wij verwachten dat de projectleider en ten minste één actieve onderzoeker verbonden is aan de contractpartij.
- Wij verwachten dat er uitsluitend ingelogd wordt in de CBS-microdataomgeving vanuit een land binnen de Europese Economische Ruimte (EER) (Lidstaten van de Europese Unie (EU) plus Liechtenstein, Noorwegen en IJsland) of in een land met een adequaatheidsbesluit ([Adequacy decisions | European Commission \(europa.eu\)](#)).
 - Wij verwachten dat je een publicatieplan opstelt.
 - Wij verwachten dat je het opgestelde contract tijdig ondertekent. Wij verlenen pas toegang tot de voor jou ingerichte projectomgeving en databestanden als het getekende contract door ons ontvangen is. De startdatum die in het contract staat is bindend en geldt als ingangsdatum voor het ondersteuningsabonnement.
 - Als er speciale nummers of andere vermeldingen op de factuur moeten worden opgenomen, dien je dit bij aanvang van het onderzoeksproject duidelijk te melden.

Doorlooptijd

Binnen 5 werkdagen nadat wij jouw verzoek voor het opstarten van een nieuw onderzoeksproject ontvangen hebben, nemen we contact op om verdere afspraken te maken.

Binnen 5 werkdagen nadat er volledige duidelijkheid is over de te gebruiken bestanden en de af te nemen diensten, krijg je van ons een kostenoverzicht.

Binnen 10 werkdagen na je acceptatie van het kostenoverzicht, ontvang je het contract ter ondertekening. De startdatum van een onderzoeksproject ligt altijd op de eerste dag van een maand. Deze datum staat ook vermeld in het contract. Mocht je eerder willen beginnen dan wordt de eerste dag van de desbetreffende maand als startdatum aangehouden.

Voor eventuele speciale diensten spreken wij per geval een eigen, afwijkende doorlooptijd af.

Bijzonderheden en kosten

Voor deze dienst worden eenmalige kosten in rekening gebracht, bestaande uit een basisbedrag en een variabel bedrag afhankelijk van het aantal benodigde bestandsonderwerpen.

Als je een onderzoeksproject annuleert nadat je het kostenoverzicht hebt geaccepteerd, brengen wij jou de reeds gemaakte kosten in rekening.

Autorisatie nieuwe onderzoeker

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis - Verplicht
Een onderzoeker die voor het eerst gebruik gaat maken van de CBS-microdataomgeving, moet eerst geregistreerd worden. Ook moet hij/zij wegwijs gemaakt worden binnen de omgeving. Een persoon kan alleen als onderzoeker geautoriseerd worden als deze een arbeidsrelatie heeft met een instelling die is gemachtigd om met onze data te werken. Een arbeidsrelatie kan bestaan door een arbeidsovereenkomst, een stageovereenkomst of een detacheringscontract.	
Wat kun je van ons verwachten? • Aan de hand van de aangeleverde gegevens stellen wij een geheimhoudingsverklaring voor een nieuwe onderzoeker op. Deze moet vervolgens ondertekend worden door zowel de onderzoeker als diens werkgever. De onderzoeker krijgt pas toegang tot de CBS-microdataomgeving als de getekende geheimhoudingsverklaring bij ons binnen is. • De onderzoeker krijgt een persoonsgebonden token in bruikleen. • Wij geven de onderzoeker handleidingen over de werking van de CBS-microdataomgeving en de bijbehorende werkwijzen en procedures. • Na het lezen van de handleidingen dient de onderzoeker een awareness-vragenlijst in te vullen. De onderzoeker krijgt pas toegang tot de CBS-microdataomgeving als de awareness-vragenlijst met minder dan 6 fouten is gemaakt en ingediend bij het CBS. De onderzoeker ontvangt dan de inloggegevens voor het project als wij de getekende geheimhoudingsverklaring en de getekende gebruikersverklaring inmiddels retour hebben ontvangen.	
Wat verwachten wij van jou? • Wij verwachten dat je de benodigde gegevens voor de geheimhoudingsverklaring volledig aanlevert en dat je de verklaring vervolgens volledig ondertekend indient in het CBS-microdataportaal, voordat de onderzoeker daadwerkelijk voor het eerst aan de slag wil. • Wij verwachten dat de projectleider onmiddellijk aan ons doorgeeft als de onderzoeker van werkgever verandert. De geheimhoudingsverklaring is dan niet meer geldig en moet vernieuwd worden als deze onderzoeker wil blijven werken op de CBS-microdataomgeving. De onderzoeker levert de nieuwe gegevens aan via het CBS-microdataportaal en wij sturen een nieuwe verklaring ter ondertekening toe. Als de onderzoeker deze nieuwe verklaring zo snel mogelijk getekend indient, blijft de onderzoeker toegang houden tot de CBS-microdata - voorziening. Je dient hierbij wel te beseffen dat de onderzoeker alleen kan blijven werken op de CBS-microdataomgeving als ook aan diens nieuwe werkgever toegang tot microdata verleend is (Hulp bij aanvragen instellingsmachtiging). • Wij verwachten dat je zorgvuldig omgaat met je persoonsgebonden token.	
Doorlooptijd Zodra wij alle benodigde gegevens via het CBS-microdataportaal hebben ontvangen, sturen we het token en de benodigde gegevens om de awareness-vragenlijst in te vullen binnen 5 werkdagen via het CBS-microdataportaal aan je op.	
Bijzonderheden en kosten Voor deze dienst brengen wij eenmalige kosten in rekening. Het vernieuwen van de geheimhoudingsverklaring bij een gewijzigde werkgever is kosteloos.	

Autorisatie meekijker

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Er kan behoefte zijn om een begeleider/promotor/senior onderzoeker bij het onderzoeksproject te betrekken. Deze persoon zal niet zelfstandig op de CBS-microdataomgeving gaan werken, maar wil wel meekijken met geautoriseerde CBS-microdata-gebruikers. De meekijker kan fysiek meekijken met een geautoriseerde onderzoeker of een meekijkaccount met alleen leesrechten krijgen waarbij met een token ingelogd kan worden op de CBS-microdataomgeving. Het is niet toegestaan om het CBS-microdata-scherm te delen via Zoom, Skype, Facetime of andere gelijksoortige videoverbindingen. Omdat de CBS-microdataomgeving privacy gevoelige informatie bevat, moet ook deze meekijker aangemeld zijn bij het CBS. Een persoon kan alleen als meekijker geautoriseerd worden als deze een arbeidsrelatie heeft met een instelling die is gemachtigd om met onze data te werken. Een arbeidsrelatie kan bestaan door een arbeidsovereenkomst, een stageovereenkomst of een detachingscontract.	
Wat kun je van ons verwachten? • Wij nemen verzoeken tot autorisatie van een meekijker alleen in behandeling als ze zijn aangeleverd door de projectleider via het CBS-microdataportaal. • Op basis van de aangeleverde gegevens stellen wij een geheimhoudingsverklaring op voor de meekijker. De meekijker en diens werkgever dienen deze vervolgens te ondertekenen. • De meekijker die een account met leesrechten wil, krijgt een persoonsgebonden token.	
Wat verwachten wij van jou? • Wij verwachten dat je de benodigde gegevens voor de geheimhoudingsverklaring volledig aanlevert en vervolgens de verklaring volledig ondertekend indient, voordat de meekijker feitelijk gaat meekijken op de CBS-microdataomgeving. • Wij verwachten dat je onmiddellijk aan ons doorgeeft als de meekijker van werkgever verandert. De geheimhoudingsverklaring is dan niet meer geldig en moet vernieuwd worden als de meekijker wil blijven meekijken bij het project. Je levert de nieuwe gegevens via het CBS-microdataportaal aan en wij sturen een nieuwe verklaring ter ondertekening toe. Als je deze nieuwe verklaring binnen 2 weken getekend indient, blijft de meekijker gemachtigd om mee te kijken met een CBS-microdata-onderzoeker. Je dient hierbij wel te beseffen dat een meekijker alleen kan blijven meekijken op de CBS-microdataomgeving als ook diens nieuwe werkgever een instellingsmachtiging CBS-microdata heeft. • Wij verwachten dat de meekijker met een leesrechtenaccount zorgvuldig omgaat met het persoonsgebonden token en van te voren een awareness-vragenlijst invult. De meekijker krijgt pas leesrechten op de CBS-microdataomgeving als de awareness-vragenlijst met minder dan 6 fouten is gemaakt en ingediend bij het CBS. • Wij verwachten dat de meekijker pas meekijkt zodra de ondertekende geheimhoudingsverklaring in ons bezit is. • Iemand die wel betrokken is bij het onderzoek maar niet op de CBS-microdataomgeving meekijkt en alleen de vrijgegeven output ziet, hoeft niet aangemeld te worden als meekijker.	
Doorlooptijd Wij sturen de geheimhoudingsverklaring ter ondertekening op binnen 2 werkdagen na ontvangst van alle benodigde gegevens via het CBS-microdataportaal. Voor meekijkers met een leesrechtenaccount geldt, dat wij zodra wij alle benodigde gegevens hebben ontvangen, het token beschikbaar te stellen en de benodigde gegevens om de awareness-vragenlijst in te vullen via het CBS-microdataportaal.	
Bijzonderheden en kosten Aan deze dienst zijn eenmalige kosten verbonden als de meekijker een account met leesrechten op de CBS-microdataomgeving wil. Deze kosten zijn afhankelijk van of de meekijker al een token in bezit heeft. Als de meekijker met een leesrechtenaccount eerst een actieve onderzoeker bij hetzelfde project was, zijn er geen kosten verbonden aan deze dienst. Als de meekijker alleen fysiek mee wil kijken met een geautoriseerde onderzoeker (dus zonder leesrechtenaccount en token) zijn er geen kosten aan deze dienst verbonden.	

Gebruik van OSSC

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Als je CBS-microdata-project buitensporig veel rekenkracht vergt, of met zeer grote dan wel zeer vertrouwelijke aanvullende bestanden gaat werken, dan bestaat de mogelijkheid gebruik te maken van de ODISSEI Secure Super Computer (OSSC), een CBS-enclave bij de nationale supercomputer Snellius, beheerd door SURF en gerealiseerd onder de auspiciën van ODISSEI. Als je als onderzoeker op de CBS-microdataomgeving toestemming hebt van het CBS en SURF om gebruik te maken van OSSC dan zorgen wij dat je hiervan gebruik kunt maken binnen jouw CBS-microdata-project.	
Wat kun je van ons verwachten?	
- Als je project in aanmerking komt voor gebruik van de OSSC dan melden we jouw project aan als OSSC-kandidaat en sturen we je de contactgegevens van SURF, ODISSEI neemt vervolgens contact op met de projectleider. - Als er wordt gekozen voor de OSSC krijg je een OSSC-account welke je kunt benaderen vanuit je CBS-microdataomgeving account. - Indien meer OSSC projecten worden voorgesteld dan door CBS en SURF tegelijk kunnen worden gefaciliteerd dan wordt met SURF en ODISSEI overlegd over prioritering.	
Wat verwachten wij van jou?	
- Wij verwachten dat je een aanvullende beschrijving van het onderzoek aan ons verstrekt met onderbouwing waarom je denkt de OSSC daarvoor nodig te hebben. - We verwachten van jou dat je in je contact met SURF projectnummer en doel van het contact ('OSSC') meegeeft. - Wij verwachten dat je de benodigde CBS-microdata overzet naar de OSSC en daar dan jouw berekeningen uitvoert met de aanwezige standaard software, zoals R. - Wij verwachten dat je tenminste in redelijke mate de deskundigheid bezit om in de Linux omgeving van de OSSC te werken. Medewerkers van SURF kunnen enige begeleiding bieden, dit valt echter buiten de scope van het CBS. - Wij verwachten van je dat je na beëindiging van OSSC account, of als het project afloopt, alle data opgeslagen onder het OSSC onderzoeksaccount verplaatst naar de eigen werkruimte op de CBS-microdataomgeving van CBS. De inhoud in de OSSC omgeving zal binnen 10 dagen worden vernietigd, uit veiligheidsoverwegingen.	
Doorlooptijd	
Zodra wij met elkaar besloten hebben dat gebruik van de OSSC de gewenste route is, kunt je binnen 5 werkdagen gebruik maken van de OSSC bij een lopend project. Bij een nieuw project geldt naast de doorlooptijd van de dienst 'Opstarten nieuw onderzoeksproject' een extra doorlooptijd van 5 werkdagen.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is een aanvullende dienst bij een al bestaand of nog op te starten CBS-microdata - project. Alle voorwaarden, procedures en kosten voor een regulier CBS-microdata-project zijn van toepassing. Voor deze dienst brengen wij eenmalige kosten in rekening. SURF rekent aanvullende kosten voor het gebruik van OSSC. SURF-leden (de Nederlandse universiteiten) kunnen hiervoor NWO-subsidie aanvragen. Deze dekt de kosten voor OSSC. SURF kan helpen bij de aanvraag hiervoor.	

Importeren extern microdatabestand

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Het is mogelijk om externe bestanden te koppelen aan CBS-gegevens, mits de gegevens rechtmatig verkregen zijn en, voor zover het gaat om persoonsgegevens, de verstrekking van de gegevens aan het CBS voldoet aan de eisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de uitvoeringswet AVG. Het CBS pseudonimiseert de bestanden en maakt koppeling met CBS-microdata mogelijk. Het importeren van syntaxen en bestanden zonder gegevens over individuele bedrijven, instellingen of personen valt niet onder deze dienst maar onder de dienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject.	
Wat kun je van ons verwachten?	
Het CBS pseudonimiseert de bestanden en maakt koppeling met CBS-microdata mogelijk. Uiteraard gaat het CBS zorgvuldig om met deze informatie. Alle werkzaamheden zijn zo ingericht dat privacygevoelige informatie is afgeschermd van ongeoorloofde inzage.	
Wat verwachten wij van jou?	
- Je bespreekt met de adviseur van jouw project of de import past bij de doelbinding van het project. - Bestanden met gegevens over individuele bedrijven, instellingen of personen lever je aan via onze beveiligde uploadfaciliteit. Deze levering moet samen met een bestandsbeschrijving en een ingevuld informatieformulier aan te leveren. Dit en de wijze hoe je gebruik maakt van deze uploadfaciliteit staat beschreven in het Voorschrift bestandsformaat en uploadprocedure. Het is nooit toegestaan dergelijke bestanden per email te versturen. - In het kader van de AVG is het noodzakelijk om per upload een ingevuld informatieformulier aan te leveren. Daarnaast dien je ook een bestandsbeschrijving aan te leveren. Zonder deze informatie kunnen wij de upload niet in behandeling nemen. - Wij raden je aan om meteen bij de import te zorgen voor een goede labeling van de variabelen in het bestand. Het is namelijk verplicht om deze labels op te nemen in output die mede gebaseerd is op het externe bestand. Zonder deze labels kunnen wij de output niet controleren en dus niet vrijgeven. - Geef via het CBS-microdataportaal aan dat je een upload wilt doen. Voeg het door ons toegekende projectnummer toe aan de naam van het bestand dat je via de upload aanbiedt.	
Doorlooptijd	
Maximaal twee weken na ontvangst van het bestand kun je het bestand gebruiken.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij per bestand eenmalig een vast bedrag in rekening. Hierbij maken we onderscheid in eenvoudige versleuteling (KvK-nummer, BSN, VBOID of een eigen record ID), normale versleuteling (identificerende gegevens als geslacht, geboortedatum, postcode en periode van geldigheid postcode, of Perined en ZorgTTP leveringen) en complexe versleuteling (neem altijd vooraf contact op voor de mogelijkheden).	

Samenstellen onderzoeksbestand

Omschrijving dienst	Soort dienst: Speciaal
Naast de bestanden die beschikbaar zijn in de bestandscatalogus van de CBS-microdataomgeving kunnen er op verzoek databestanden op maat, zogenaamde onderzoeksbestanden, worden samengesteld op basis van één of meer databestanden van het CBS.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Wij spreken grondig met je door hoe het gewenste bestand eruit moet zien (welke variabelen en welke populatie). Ook eventuele keuzes in de benodigde bestandskoppelingen nemen we vooraf met je door. • Wij maken vervolgens een kostenoverzicht voor je op voor het samenstellen van het bestand. Het kostenoverzicht bevat een gedetailleerde beschrijving van het op te leveren bestand, een oplevertermijn en een kostenopgave gebaseerd op het aantal benodigde uren. In het kostenoverzicht wordt een schatting gegeven van het aantal benodigde uren. Facturatie vindt plaats op basis van de feitelijk gemaakte kosten. Als het bedrag in het kostenoverzicht overschreden dreigt te worden, nemen wij contact met je op om te overleggen hoe we verder gaan. • Als tijdens het samenstellen van het bestand onverwachte inhoudelijke keuzes gemaakt moeten worden, gebeurt dit in overleg met jou. • Nadat wij daadwerkelijk gestart zijn met het samenstellen van het bestand, kunnen wij aanvullende wensen niet zonder meer verwerken. Als de gewenste wijziging zodanig ingrijpend is dat delen van het werk overgedaan moeten worden, maken wij een nieuw kostenoverzicht voor je, dat zowel in doorlooptijd als in kosten kan afwijken van het eerdere kostenoverzicht.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Een aanvraag via het CBS-microdataportaal. Wij verwachten dat je ons een compleet beeld schetst van het gewenste bestand en van het achterliggende doel waarvoor je het bestand gaat gebruiken. Onze ervaring is dat het laatste vaak belangrijkere informatie voor ons is dan het eerste.	
Doorlooptijd	
Afhankelijk van het verzoek. De doorlooptijd wordt gespecificeerd in het kostenoverzicht.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij eenmalige kosten in rekening op basis van het aantal benodigde uren. Daarnaast wordt dit bestand als een nieuw bestandsonderwerp bij het project geteld zodat ook de kosten voor de dienst Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject in rekening gebracht worden en dit onderwerp ook meetelt in de maandelijkse kosten bij de dienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject .	

Gebruik van aanwezige aanvullende software

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Naast de software pakketten die standaard beschikbaar zijn voor alle CBS-microdata-gebruikers (zie: Hoofdpijnen van werken met microdata voor meer informatie), is een aantal aanvullende pakketten beschikbaar tegen meerkosten.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Een lijst met beschikbare aanvullende softwarepakketten is beschikbaar binnen de CBS-microdataomgeving: ○ MLWin ○ SAS Base ○ MPLUS • Het softwarepakket wordt vanaf het moment van aanvraag voor de resterende duur van het onderzoeksproject ter beschikking gesteld. Wij brengen je de kosten in rekening vanaf de eerste van de maand waarin je de aanvraag doet tot aan het einde van het onderzoeksproject. Voor SAS geldt dat dit pakket voor een kortere periode (per kalendermaand) aangevraagd kan worden. Voor MPLUS geldt een minimumperiode van 3 maanden. • Wij zorgen ervoor dat er voldoende licenties beschikbaar zijn van ieder pakket, gegeven het geschatte aantal concurrent users. Incidenteel kan het echter voorkomen dat de licenties kortstondig allemaal in gebruik zijn. In dat geval vragen we je om later nogmaals te proberen het pakket op te starten.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je in de aanvraag duidelijk het gewenste softwarepakket, het projectnummer en de naam van de gebruiker(s) aangeeft. De aanvraag kan via het CBS-microdataportaal worden ingediend.	
Doorlooptijd	
Maximaal 3 werkdagen na ontvangst van je aanvraag heb je beschikking over het softwarepakket.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst worden, als bijdrage in de licentiekosten, per onderzoeksproject maandelijkse kosten in rekening gebracht afhankelijk van het softwarepakket.	

Gebruik van niet aanwezige aanvullende software

Omschrijving dienst	Soort dienst: Speciaal
Binnen de CBS-microdataomgeving is een aantal software pakketten aanwezig (sommige daarvan zijn standaard beschikbaar voor alle klanten, sommige kunnen als aanvullende dienst beschikbaar worden gesteld). Heb je behoefte aan andere specifieke software die niet aanwezig is in de CBS-microdataomgeving, dan zoeken wij voor je uit of dit mogelijk is en wat het gaat kosten.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Op basis van de door jou verschaft informatie over het pakket zoeken wij uit of het pakket technisch geïnstalleerd kan worden op de CBS-microdataomgeving en wat de kosten daarvoor zijn (licentie- en installatiekosten). • Als het pakket technisch geïnstalleerd kan worden, geven wij je een kostenoverzicht voor aanschaf en installatie van het pakket. In dit kostenoverzicht wordt ook de doorlooptijd voor installatie vermeld. • Nadat jij dit kostenoverzicht geaccepteerd hebt, wordt het pakket aangeschaft en geïnstalleerd. • Op de werking van het pakket bieden wij geen ondersteuning. Als er problemen ontstaan, kunnen wij alleen de originele installatie nogmaals uitvoeren.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Je kunt de aanvraag indienen via het CBS-microdataportaal. Wij verwachten dat je precies aangeeft om welke software het gaat. We vragen je een link naar de website van de leverancier van de software bij te voegen. Ook dien je in jouw aanvraag te beargumenteren waarom het door jou gewenste softwarepakket onmisbaar is voor de uitvoering van jouw onderzoeksproject en waarom de softwarepakketten die wel beschikbaar zijn op de CBS-microdataomgeving niet voldoen.	
Doorlooptijd	
Als technische installatie mogelijk blijkt te zijn, geven we je binnen 4 weken na ontvangst van jouw verzoek een kostenoverzicht. De doorlooptijd voor de daadwerkelijke installatie is variabel en wordt opgenomen in het kostenoverzicht.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij eenmalige en/of maandelijkse kosten in rekening, die in het kostenoverzicht worden gespecificeerd.	

Diensten tijdens een lopend onderzoeksproject

Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis Verplicht
Gedurende de looptijd van je onderzoeksproject kun je gebruik maken van de CBS-microdataomgeving. Wij leveren technische ondersteuning en beantwoorden eenvoudige inhoudelijke vragen over bijvoorbeeld de bestanden. Uiteraard gaan wij er vanuit dat je handleidingen, gebruiksaanwijzingen en metadata reeds hebt geraadpleegd. Voor het gebruik van de CBS-microdataomgeving en de bijbehorende ondersteuning brengen wij een verplicht service-abonnement in rekening. Complexe vragen of uitgebreide vragen waar wij zelf aanzienlijke tijd in moeten investeren, vallen buiten het domein van de reguliere ondersteuning. Hiervoor brengen wij je (in overleg met jou) kosten in rekening. Zie hiervoor de dienst Beantwoording omvangrijke vragen.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Toegang tot de CBS-microdataomgeving. • Toegang tot het CBS-microdataportaal. • De mogelijkheid tot het importeren van bestanden zonder statistische inhoud naar de CBS-microdataomgeving. Je kunt hierbij denken aan zelf geschreven syntaxen of omcoderingslijsten. Deze kun je aanbieden via het CBS-microdataportaal. Ook kun je dergelijke bestanden laten exporteren vanuit de CBS-microdataomgeving. Het importeren van statistische microdatabestanden valt hier ook NIET onder. Ook dit is een aparte dienst (zie hiervoor de dienst Importeren eigen microdatabestand). • De mogelijkheid om rechten te geven op extra softwarepackages (zoals R, Stata en Python) op de CBS-microdataomgeving. • Je kunt contact met ons opnemen via je persoonlijke account in het CBS-microdataportaal. • Een overzicht van actuele storingen en gepland onderhoud. • Vragen over inloggen of storingen kun je stellen via het microdataportaal of via 070 337 4200. • In het CBS-microdataportaal kun je ook inhoudelijke vragen over de door het CBS beschikbaar gestelde bestanden stellen. We beperken ons hierbij tot beantwoording van vragen over de inhoud en het gebruik van de bestanden. Wij beantwoorden deze vragen binnen 5 werkdagen. Eventuele vragen over de opzet en uitvoering van het onderzoek (waaronder vragen over het schrijven van syntaxen) nemen we niet in behandeling, omdat we deze onderwerpen beschouwen als jouw verantwoordelijkheid. • De beschikking over een hoeveelheid opslagruimte op het CBS-microdatanetwerk. Deze ruimte is alleen toegankelijk voor de leden van jouw project. De maximale hoeveelheid beschikbare ruimte is 100 GB per project. Periodiek wordt gecontroleerd of jouw onderzoeksproject deze opslaggrens overschrijdt. Als dat het geval is, nemen we contact met je op om te vragen bestanden op te ruimen of te zippen. Zie ook de dienst Extra opslagcapaciteit. • Enkele weken vóór de afgesproken einddatum van jouw onderzoeksproject, wijzen we je er op dat de einddatum nadert. Zonder tegenbericht van jouw kant waarin je om een verlenging verzoekt, wordt de toegang tot het onderzoeksproject afgesloten op de eerste werkdag volgend op de einddatum. Een verzoek om verlenging wordt doorgaans gehonoreerd, zolang de werkzaamheden nog steeds passen bij de oorspronkelijke onderzoeksvraag. Zie hiervoor ook de aanvullende dienst Verlenging onderzoeksproject. Je kunt overigens op ieder gewenst moment het onderzoeksproject beëindigen via het CBS-microdataportaal, mocht je eerder klaar zijn.	
•	

Wat verwachten wij van jou?

- Wij verwachten dat de onderzoekers die gebruik maken van de CBS-microdataomgeving ervaren zijn in het manipuleren en analyseren van microdatabestanden.
- Wij verwachten dat je eventuele junior-onderzoekers die het vak nog moeten leren, zelf laat begeleiden door ervaren senior onderzoekers.
- Wij verwachten dat onderzoekers de Nederlandse en/of Engelse taal machtig zijn. De documentatierapporten zijn alleen in het Nederlands beschikbaar. Andere standaardinformatie is zowel in het Nederlands als Engels beschikbaar.
- We verwachten dat onderzoekers de documentatierapporten van de benodigde bestanden en de daarin opgenomen links goed lezen.
- We verwachten dat indien je behoefte hebt aan extra softwarepackages, je via het [CBS-microdataportaal](#) laat weten welke extra packages je nodig hebt en waar we deze kunnen vinden en downloaden. Vergeet niet vooraf te controleren of de benodigde packages al beschikbaar zijn op de CBS-microdataomgeving.
- Wij verwachten dat de gebruikers van de CBS-microdataomgeving rekening houden met hun collega-gebruikers. Alle gebruikers die gelijktijdig zijn ingelogd delen met elkaar de rekenkracht van deze omgeving. Een gebruiker die tegelijkertijd meerdere zware rekenjobs aanzet zal de performance voor andere gebruikers nadelig beïnvloeden. Wij verzoeken je hier redelijk mee om te gaan en slechts één intensieve rekenjob tegelijk te draaien. Het is geen probleem om daarnaast nog de verkenner, een Word document of bijvoorbeeld een SPSS outputfile te openen.
- Wij verwachten dat je OneNote gebruikt om met de andere CBS-microdata-onderzoekers op jouw project onderling te overleggen over jouw onderzoek binnen de CBS-microdataomgeving. Dit kan uiteraard alleen als er meerdere actieve onderzoekers op het project tegelijk ingelogd zijn. Het is niet toegestaan om per telefoon microdata te bespreken. Ook is het niet toegestaan om het scherm van de beveiligde microdata omgeving te delen via Zoom, Skype, Facetime of andere gelijksoortige videoverbindingen. Er mogen zaken over het onderzoek via de telefoon besproken worden zolang het niet over inhoudelijke zaken (zoals resultaten en microdata) gaat.

Doorlooptijd

Dit is een continue dienstverlening gedurende de looptijd van jouw onderzoeksproject. Imports en exports zoals hierboven beschreven worden binnen 1 werkdag afgehandeld. Inhoudelijke vragen beantwoorden we binnen 5 werkdagen. Als het binnen dit tijdsbestek niet mogelijk is geweest om je vragen volledig te beantwoorden, laten we je weten op welke termijn dit wel het geval zal zijn.

Bijzonderheden en kosten

Voor deze dienst worden maandelijkse kosten in rekening gebracht, afhankelijk van het aantal bestandsonderwerpen en het aantal onderzoekers.

Outputcontrole

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis
De (tussen)resultaten van je onderzoek kun je exporteren uit de CBS-microdataomgeving. Dit noemen wij de 'output'. Het CBS controleert output vooraf op onthullende informatie.	
Wat kun je van ons verwachten?	
- Wij verstrekken outputrichtlijnen waaraan output moet voldoen. Daarnaast beschrijven we hoe de output geëxporteerd dient te worden. Deze informatie kun je vinden op de CBS-website. - Aan het begin van elke werkdag kijken wij of onderzoekers nieuwe output hebben aangeleverd. Deze output zetten wij vervolgens ter controle uit bij twee CBS-medewerkers, die de output controleren op het risico van onthulling van gegevens van individuele personen of instellingen. De output wordt niet beoordeeld op inhoudelijke of statistische merites. Het CBS is niet verantwoordelijk voor inhoud en kwaliteit van het uitgevoerde onderzoeksproject. - Als de output niet vrijgegeven kan worden, nemen wij contact met je op om aan te geven waarom de output tegengehouden is.	
Wat verwachten wij van jou?	
- De output dient samen met een ingevuld outputcontroleformulier te worden aangeleverd. Zonder dit formulier kan de output niet worden gecontroleerd. - Als de output niet vrijgegeven kan worden, is het aan jou om deze zodanig aan te passen dat hij wel door de controle komt. - Als je output ontsleuteld moet worden (bijvoorbeeld PC6 of BRIN) dan verwachten we dat je elke tabel die ontsleuteld moet worden in een apart csv-bestand zet waarbij de te versleutelen kolom wordt aangeduid met één van de volgende kolomnamen: "PC6", "BRIN", "CAOCODE". - Als het lagere tarief voor reguliere output (conform format) gebruikt zal moeten worden, moeten alle bestanden voldoen aan één van onderstaande formats: - tabellen in: csv-, xlsx-, ods- of xml-format, - scripts in do-, r-, py-, sps- of txt-format, - figuren in jpg-, png- of gif-format.	
Doorlooptijd	
De controle van reguliere output of scripts wordt binnen 3 werkdagen uitgevoerd nadat de output door het CBS ontvangen is. Light output (kleine output) wordt op de volgende werkdag gecontroleerd. In uitzonderingsgevallen kan de doorlooptijd langer zijn. Wij stellen je in dat geval binnen de termijn van de standaard doorlooptijd op de hoogte van de verwachte doorlooptijd. Het ontsleutelen van versleutelde output zorgt voor een extra doorlooptijd van maximaal 5 werkdagen.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst wordt per output kosten in rekening gebracht. Voor het ontsleutelen van versleutelde output worden extra kosten in rekening gebracht. Als de output niet voldoet aan de richtlijnen, wordt deze tegengehouden en krijgt je de mogelijkheid om de output aan te passen en deze kosteloos exporteren. Mocht de aangepaste output opnieuw niet voldoen aan de richtlijnen, dan worden bij de volgende aanlevering de reguliere kosten in rekening gebracht. Als de controle van de output naar verwachting veel meer dan de standaardtijd in beslag zal nemen (een uur voor reguliere output, een kwartier voor light output en een half uur voor scripts), kunnen er extra kosten in rekening gebracht worden. De extra kosten en de langere doorlooptijd voor grote output worden met je afgestemd.	

Repliceren onderzoeksoutput

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Wanneer je jouw onderzoeksresultaten wilt publiceren in een wetenschappelijk tijdschrift kan het voorkomen dat het tijdschrift de onderzoeksresultaten wil repliceren. Aangezien dat niet mogelijk is omdat het tijdschrift geen machtiging heeft of kan krijgen, kan een CBS-medewerker de resultaten onafhankelijk repliceren.	
Wat kun je van ons verwachten? • Wij zetten alle onderzoekers in project op inactief of meekijker. Dit is de waarborg dat tijdens de review de onderzoekers geen invloed kunnen hebben op het proces. • Wij voegen een CBS-onderzoeker als actieve onderzoeker toe aan het project. • De CBS-onderzoeker runt op basis van de instructie de scripts. • De CBS-onderzoeker biedt de output aan, volgens de reguliere outputprocedure. • De output wordt na controle niet aan de onderzoeker gestuurd, maar aan de editor van het wetenschappelijke tijdschrift. • Het CBS doet alleen een check of de programmatuur doorloopt en geen check op de kwaliteit. Het wetenschappelijke tijdschrift kan dan zelf de output naast de uitkomsten in het artikel leggen en controleren of deze gelijk zijn.	
Wat verwachten wij van jou? • Je stemt zelf met het wetenschappelijke tijdschrift af of de procedure voor hen acceptabel is. Daarbij geef je expliciet aan dat het CBS alleen het proces repliceert, maar geen uitspraak doet over de kwaliteit van de analyses of de plausibiliteit van de uitkomsten. Communiceer helder aan het wetenschappelijk tijdschrift dat deze dienst geen kwaliteitscheck of –stempel op CBS-microdataonderzoek is. Het CBS kan niet betrokken worden in enige discussie over het onderzoek. • Je zorgt voor de juiste versies van bestanden op het moment dat de scripts door het CBS gedraaid gaan worden. Scripts zijn een momentopname, met de meest actuele versies van bestanden van dat moment. Wanneer er tijd verloopt tussen het klaarzetten van de scripts en het runnen ervan, kunnen nieuwe versies van bepaalde bestanden ervoor zorgen dat scripts niet kunnen draaien of de uitkomsten niet gelijk zijn met je eerdere resultaten. • Je zet de scripts klaar in de CBS-microdataomgeving, inclusief instructie voor het uitvoeren van de scripts en het emailadres van de editor. Je laat ons weten wanneer alles klaar staat via het CBS-microdataportaal. • Je houdt zelf in de gaten of de scripts zijn doorgelopen en stuurt ons een bericht in het CBS-microdataportaal als dat gebeurd is.	
Doorlooptijd Wij nemen binnen 5 werkdagen na ontvangst van jouw verzoek contact op om verdere afspraken te maken over de te nemen stappen.	
Bijzonderheden en kosten Voor deze dienst brengen wij eenmalig kosten in rekening. Net als bij outputcontrole kunnen aan deze dienst extra kosten verbonden zijn indien het repliceren veel tijd vraagt.	

Wijzigen onderzoeker(s) bij een onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Op verzoek kunnen aan een al lopend onderzoeksproject onderzoekers worden toegevoegd of van het project worden afgevoerd. Ook kunnen wijzigingen in werkgever worden doorgevoerd.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Wij nemen alleen mutaties in behandeling die zijn aangevraagd via het CBS-microdataportaal. • Als de toe te voegen onderzoeker al bekend is bij ons, controleren wij of de onderzoeker nog werkt bij dezelfde werkgever die de geheimhoudingsverklaring ondertekend heeft. Als blijkt dat de geheimhoudingsverklaring niet meer actueel is, stellen wij een nieuwe verklaring op die ter ondertekening wordt aangeboden in het CBS-microdataportaal. • Er wordt een persoonlijk useraccount aangemaakt voor elke nieuw op te voeren onderzoeker en de benodigde rechten op bestanden en mappen op het netwerk worden verleend. • Van elke onderzoeker die je wilt afvoeren van jouw onderzoeksproject, wordt het useraccount geblokkeerd. • Tenzij je anders vermeldt, worden onderzoekers administratief toegevoegd vanaf de eerste dag van de maand die je hebt gekozen in het CBS-microdataportaal. Onderzoekers worden administratief afgevoerd vanaf de eerste dag van de eerstvolgende maand. • Wijzigingen in werkgever worden doorgevoerd in de maand van die wijziging.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je de aanvraag in het CBS-microdataportaal indient.	
Doorlooptijd	
De mutatie wordt binnen 3 werkdagen uitgevoerd.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor het toevoegen of afvoeren van onderzoekers brengen wij geen kosten in rekening. Wel worden per onderzoeker maandelijkse kosten in rekening gebracht (zie de basisdienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject). Een onderzoeker die toegevoegd wordt aan een project moet minimaal 3 maanden niet actief zijn geweest bij het project en wordt voor minimaal 3 maanden toegevoegd, of voor zo lang het project duurt als dit korter dan 3 maanden is. Van een project met maar 1 actieve onderzoeker kan geen onderzoeker afgevoerd worden. Als je een onderzoeker wilt toevoegen die nog niet eerder op de CBS-microdataomgeving heeft gewerkt, dan moet deze eerst geregistreerd worden. Aan die basisdienst zijn kosten verbonden (zie de basisdienst Autorisatie nieuwe onderzoeker). Een onderzoeker die van werkgever wijzigt kan alleen op het project blijven werken indien de nieuwe werkgever een instellingsmachtiging heeft. Ook moet er op het project minimaal een onderzoeker van de contractant actief blijven.	

Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Aan een al lopend onderzoeksproject kunnen op verzoek nieuwe of extra bestanden toegevoegd worden, voor zover deze binnen de doelbinding van het project passen.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Wij nemen alleen mutaties in behandeling die zijn aangevraagd via het CBS-microdataportaal. • We beoordelen of de extra bestanden naar onze mening nog passen binnen het oorspronkelijke onderzoeksdoel. Als dit niet het geval is, nemen we contact met je op. Er wordt dan eventueel een nieuw onderzoeksproject opgestart met het nieuwe, ruimere, onderzoeksdoel. • Bestanden die je wilt toevoegen worden administratief toegevoegd vanaf de eerste dag van de maand die je hebt gekozen in het CBS-microdataportaal. • Als het door jou gevraagde bestand nog op maat moet worden samengesteld, valt het feitelijk samenstellen hiervan niet onder deze dienst. Dit wordt als speciale dienst verrekend (zie Samenstellen onderzoeksbestand).	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je via het CBS-microdataportaal de betreffende bestanden in het project aanvraagt. Geef in de aanvraag ook duidelijk de relatie tussen de extra bestanden en het oorspronkelijke onderzoeksdoel aan.	
Doorlooptijd	
De mutatie wordt binnen 5 werkdagen uitgevoerd als het gaat om databestanden uit onze bestandscatalogus. Als het gaat om andere (onderzoeks-)bestanden, dan is niet een vaste doorlooptijd te geven. Uiteraard geven we je wel vooraf een inschatting van de te verwachten doorlooptijd.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij alleen kosten in rekening als er een nieuw bestandsonderwerp wordt toegevoegd. Per bestandsonderwerp worden maandelijkse kosten in rekening gebracht (zie basisdienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject). Het is niet mogelijk om bestanden van een project te verwijderen of eenmaal aangevraagde bestanden te vervangen door andere bestanden. Voor bestanden waar toestemming nodig is van een externe bronhouder kunnen extra kosten in rekening worden gebracht door de bronhouder.	

Beantwoorden omvangrijke vragen

Omschrijving dienst	Soort dienst: Speciaal
De beantwoording van vragen valt doorgaans onder de reguliere ondersteuning van lopende onderzoeksprojecten. Incidenteel wordt ons een vraag gesteld waarvan beantwoording naar verwachting meer dan 5 uur kost. In dat geval valt beantwoording buiten de reguliere dienstverlening en wordt het apart verrekend als speciale dienst.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Wij spreken jouw vraag in detail met je door. • Wij maken vervolgens een kostenoverzicht voor je op voor het beantwoorden van jouw vraag. Dit kostenoverzicht bevat een gedetailleerde beschrijving van de vraag, een oplevertermijn en een kostenopgave, gebaseerd op een schatting van het aantal benodigde uren. Facturatie vindt plaats op basis van nacalculatie. Als het bedrag in het kostenoverzicht overschreden dreigt te worden, nemen wij contact met je op om te overleggen hoe we verder gaan.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je een compleet beeld schetst van jouw vraag en de context waarin je deze stelt.	
Doorlooptijd	
Wij nemen binnen 5 werkdagen na ontvangst van je verzoek contact op om verdere afspraken te maken over de te nemen stappen.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst worden eenmalige kosten in rekening gebracht op basis van het aantal benodigde uren.	

Extra opslagcapaciteit

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
De beschikbare opslagcapaciteit (ook voor SQL) op de CBS-microdataomgeving (shared workspace) is 100 GB per onderzoeksproject. Indien deze beschikbare opslagcapaciteit niet voldoende is voor jouw onderzoeksproject, dan kun je tegen betaling meer ruimte gebruiken.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Elke maandag vindt er een tussentijdse meting plaats van de gebruikte opslagcapaciteit op de CBS-microdataomgeving. • Deze meting wordt vergeleken met de toegestane opslagruimte die in het CBS-microdataportaal geadministreerd staat. A • Is meer dan 90% van de toegestane opslagruimte verbruikt wordt, ontvangen de projectleider en onderzoekers van het project hierover een mail. • Er is dan tot de maandelijkse vaststelling (eerste dag van de maand) nog tijd om op te ruimen als dat gewenst is. • Als de ruimte op de eerste dag van de maand wordt overschreden worden kosten in rekening gebracht. • Als de volgende maand minder ruimte gebruikt wordt, worden de kosten weer verminderd.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je de toegestane opslagruimte op de shared workspace niet onnodig overschrijdt • Wij verwachten dat je de toegestane opslagruimte op de personal workspace (1 GB) niet overschrijdt.	
Doorlooptijd	
Niet van toepassing.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij maandelijkse kosten in rekening als je project meer dan 100 GB aan opslagcapaciteit gebruikt. Peilmoment is de eerste dag van de maand.	

Gebruik zware desktop

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Als je CBS-microdataproject veel rekenkracht vergt waardoor berekeningen lang duren, dan bestaat de mogelijkheid gebruik te maken van de zware desktop. De zware desktop gebruikt 128 GB intern geheugen (ipv 32 gewoon).	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Als je project in aanmerking komt voor gebruik van de zware desktop reserveren we deze voor maximaal 10 dagen voor je. • Indien meer projecten gebruik willen maken van de zware desktop dan beschikbare ruimte zetten we je op de reservelijst. • Heb je al toegang tot de zware desktop dan kun deze in de laatste dagen verlengen voor weer maximaal 10 dagen. • Er kan maximaal 2 keer achter elkaar een verlenging worden aangevraagd. • Er mogen per project maximaal 2 onderzoekers op de zware desktop werken	
Wat verwachten wij van jou?	
• Je kan via het CBS-microdataportaal je wens om gebruik te maken van de zware server via een bericht aangeven. • Geef daarin ook aan wanneer en hoe lang je de zware desktop denkt nodig te hebben.	
Doorlooptijd	
Binnen 2 werkdagen krijg je reactie op je aanvraag.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is een aanvullende dienst bij een al bestaand of nog op te starten CBS-Microdata -project. Alle voorwaarden, procedures en kosten voor een regulier CBS-microdataproject zijn van toepassing. Voor deze dienst brengen wij geen kosten in rekening.	

Overzetten bestanden uit een ander onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Aan een al lopend onderzoeksproject kunnen op verzoek bestanden (syntaxen en databestanden) toegevoegd worden die overgezet moeten worden uit een ander lopend of al afgesloten project.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Wij nemen alleen mutaties in behandeling die zijn aangevraagd via het CBS-microdataportaal, en als hiervoor een akkoord is van de instelling van het oorspronkelijke onderzoeksproject. • Wij beoordelen of de over te zetten bestanden uit het andere onderzoeksproject naar onze mening passen binnen het onderzoeksdoel.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je bij de aanvraag van bestanden uit een ander project duidelijk aangeeft om welke bestanden het gaat. Geef in de aanvraag ook duidelijk de relatie tussen deze bestanden en het onderzoeksdoel van jouw huidige project aan. Je vraagt het via het CBS-microdataportaal aan. • Wij verwachten dat je voor het overzetten van bestanden uit nog lopende projecten een afzonderlijke map 'Overzetten naar project' maakt met daarin de over te zetten bestanden. • Als het gaat om databestanden uit een ander project, dan verwachten wij van jou dat je de bronbestanden van deze databestanden ook voor het huidige project aanvraagt (zie Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject). • Wij verwachten dat je goed controleert welke versies van de bronbestanden gebruikt zijn in het over te zetten databestand. Het gebruik van eventuele verouderde versies van bronbestanden betekent dat bepaalde correcties van deze bronbestanden niet meegenomen worden.	
Doorlooptijd	
De mutatie wordt binnen 5 werkdagen uitgevoerd.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is gratis als je bij jouw afgesloten project voldaan hebt aan de verwachtingen voor wat betreft het opslaan van databestanden zoals beschreven in de dienst Beëindigen van een onderzoeksproject . Voor het overzetten van bestanden uit nog lopende projecten geldt dat deze dienst gratis is als er een afzonderlijke map gemaakt wordt met daarin de over te zetten bestanden. In andere gevallen rekenen we een standaard uurtarief.	

Verplaatsen geconverteerde catalogusbestanden

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Het CBS biedt gebruikers aan om catalogusbestanden in een ander formaat op te laten slaan buiten hun projectomgeving. Hiermee tellen deze bestanden niet mee in de opslagcapaciteit van jouw project.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Wij zetten het bestand met script over naar de map 'geconverteerde data' bij het juiste catalogusbestand. • Je krijgt bericht zodra het bestand overgezet is.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je controleert of er nog geen geconverteerd bestand is van het bestand voor jouw softwarepakket. Je kijkt hiervoor in de map waar het catalogusbestand staat. Hierin staat een map 'geconverteerde data' waarin het geconverteerde bestand kan staan. Per catalogusbestand mag er maximaal 1 geconverteerd bestand per softwarepakket in deze map staan (voor elke versie kan wel weer een nieuw geconverteerd bestand gemaakt worden). • Wij verwachten dat als er nog geen geconverteerd bestand is, je dit maakt met een daarbij behorend script met daarin jouw naam, instelling en projectnummer en de datum. Het geconverteerde bestand heeft precies dezelfde naam als het catalogusbestand en bevat precies dezelfde variabelen als het catalogusbestand (dus geen bewerkingen). Het script heeft precies dezelfde naam als het bestand. • Wij verwachten dat je ons via het CBS-microdataportaal op de hoogte brengt dat er een geconverteerd bestand met bijbehorend script klaar staat om overgezet te worden naar de map 'geconverteerde data'. Hierbij vermeld je de naam van de map waar het geconverteerde bestand nu in staat, de naam van het geconverteerde bestand, de naam van het script en de naam van de map waar het in moet komen. Met het verzoek om een geconverteerd bestand door ons te laten plaatsen in de map 'geconverteerde data' stem je er automatisch mee in dat dit geconverteerde bestand door andere onderzoekers gebruikt mag worden.	
Doorlooptijd	
• De verplaatsing wordt binnen 3 werkdagen uitgevoerd.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is gratis. Het CBS is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de geconverteerde bestanden. De gebruikers zijn zelf verantwoordelijk voor de controle van de correctheid van het geconverteerde bestand.	

Verhuizen onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Het is mogelijk om een onderzoeksproject te verhuizen naar een andere instelling, bijvoorbeeld omdat de onderzoeker bij een andere instelling is gaan werken. Hiervoor is wel toestemming nodig van de projectleider van het te verhuizen project.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Na het akkoord voor de verhuizing van de oude en de nieuwe instelling maken we een kostenoverzicht op. • Na jouw akkoord op het kostenoverzicht stellen we een door de nieuwe instelling en ons te ondertekenen contract op. • Wij richten een nieuwe projectomgeving voor jouw onderzoeksproject in op de CBS-microdataomgeving die gelijk is aan de oude projectomgeving. • Wij sluiten de oude onderzoeksomgeving af en verhuizen alle analysebestanden naar de nieuwe projectomgeving. • Wij sluiten het oude onderzoeksproject af.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je de informatie die wij nodig hebben om alles op orde te maken, tijdig en volledig aanlevert via het CBS-microdataportaal. • Wij verwachten dat je het opgestelde contract en nieuwe geheimhoudingsverklaring(en) tijdig ondertekent. Wij verlenen pas toegang tot de voor jou nieuw ingerichte projectomgeving en databestanden als het getekende contract en geheimhoudingsverklaring(en) door ons ontvangen zijn. De startdatum die in het contract staat, is bindend en geldt als ingangsdatum voor de dienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject. • Als speciale nummers of andere vermeldingen op de factuur moeten worden opgenomen, dient jedit bij de verhuizing van het onderzoeksproject duidelijk te melden.	
Doorlooptijd	
Binnen 10 werkdagen na jouw acceptatie van het kostenoverzicht, ontvang je het contract ter ondertekening. De startdatum van een onderzoeksproject ligt altijd op de eerste dag van een maand. Deze datum staat ook vermeld in het contract. Mocht je eerder willen beginnen dan wordt de eerste dag van de desbetreffende maand als startdatum aangehouden.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij eenmalige kosten in rekening.	

Verlengen onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Als de einddatum van een onderzoeksproject nadert maar het onderzoek nog niet is afgerond, kan het project verlengd worden.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Enkele weken vóór de afgesproken einddatum van jouw onderzoek, wijzen we je er via het CBS-microdataportaal op dat de einddatum nadert. • Jouw verlengingsverzoek wordt bekeken in het licht van het oorspronkelijke onderzoeksdoel. Zolang dit niet verandert, zal je verlengingsverzoek doorgaans gehonoreerd worden. • Je kunt verlengen, echter nooit langer dan de looptijd van de instellingsmachtiging. Als je vervolgens toch eerder klaar bent met je onderzoek, kun je via het CBS-microdataportaal een verzoek indienen om het onderzoeksproject (inclusief de daarbij behorende kosten) al op dat eerdere moment te beëindigen.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je het verzoek tot verlenging minstens 5 werkdagen voor de afgesproken einddatum in het CBS-microdataportaal aanvraagt en daarbij aangeeft wat de reden voor verlenging is.	
Doorlooptijd	
5 werkdagen.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst worden geen kosten in rekening gebracht. Vanzelfsprekend worden wel de kosten in rekening gebracht van de diensten die hierna gebruikt worden zoals Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject , Outputcontrole en Bestanden toevoegen aan een onderzoeksproject .	

Tijdelijk stilleggen onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Het is mogelijk om een onderzoeksproject tijdelijk stil te leggen als er gedurende een wat langere tijd niet gewerkt gaat worden aan een lopend onderzoeksproject.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Een onderzoeksproject kan worden stilgelegd voor een geheel aantal maanden. • De toegang tot de projectomgeving wordt geblokkeerd, maar de projectomgeving blijft intact op de CBS-microdataomgeving. • De maandelijkse kosten voor de ondersteuning van een lopend onderzoeksproject worden stilgelegd vanaf de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin je het onderzoeksproject laat stilleggen, tot de eerste dag van de maand waarin het onderzoeksproject weer heropend is. In plaats van het service-abonnement brengen wij lage maandelijkse kosten in rekening voor het slapend beschikbaar houden van je projectomgeving.	
Wat verwachten wij van u?	
• Wij verwachten dat je de aanvraag in het CBS-microdataportaal doet. • Wij verwachten dat je jouw projectomgeving zo veel mogelijk opruimt voordat het project stilgelegd wordt, zodat er niet onnodig ruimte in beslag genomen wordt.	
Doorlooptijd	
Jouw verzoek tot stilleggen van het onderzoeksproject wordt binnen 2 werkdagen verwerkt.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst worden maandelijkse kosten in rekening gebracht. Dit bedrag komt in plaats van de reguliere maandelijkse kosten voor de Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject . Eventuele maandelijkse kosten voor Extra opslagcapaciteit worden in de periode dat een project stil ligt wel in rekening gebracht.	

Beëindigen van een onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Basis - Verplicht
Rond het beëindigen van een onderzoeksproject moeten er een aantal zaken geregeld worden.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Enkele weken vóór de afgesproken einddatum van je onderzoek, wijzen we je er per mail op dat de einddatum nadert. Als je jouw project wilt verlengen dien je dit vervolgens zelf aan te vragen voor de einddatum van jouw project (zie Verlenging onderzoeksproject). • Zodra de einddatum van je project verstreken is, sturen we jou een bevestigingsmail van de beëindiging. • De toegang tot de projectomgeving wordt geblokkeerd en het projectarchief wordt 5 jaar bewaard. Zonder tegenbericht wordt de archiefmap na 5 jaar verwijderd. Op verzoek kan jouw projectarchief 5 jaar langer bewaard worden (zie Verlengen bewaartermijn projectarchief). • Alle bestanden in het projectarchief worden in hun originele bestandsformaat bewaard. Het CBS is niet verantwoordelijk voor de leesbaarheid van deze bestanden als in de toekomst software of softwareversies wijzigen.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je zelf voor de einddatum van jouw project een door het CBS te archiveren archiefbestand klaarzet. Het projectarchief bestaat uit alle bestanden die je wilt bewaren uit de shared workspace en alle persoonlijke werkgebieden. Als dit archiefbestand in gezipte vorm groter is dan 1 GB, worden hier extra kosten voor in rekening gebracht (zie Bewaren groot projectarchief). Indien je geen projectarchief hebt gemaakt, zullen we alle persoonlijke bestanden verwijderen. Databestanden uit de OtherData-map worden wel bewaard. • Wij verwachten van jou dat je probeert om het archiefbestand zo klein mogelijk te houden. • Wij verwachten van jou dat je syntaxen die je wellicht weer wilt gebruiken in een nieuw project of nodig kunt hebben om bij publicatie van de resultaten de gevolgde analyseprocedure te verantwoorden, vóór het beëindigen van je project laat mailen naar jezelf. Dit kan door deze, samen met een outputcontroleformulier, in de exportmap te plaatsen (zie richtlijnen voor output). Later kun je de syntaxen weer gratis laten importeren bij een nieuw project. • Wij verwachten dat je databestanden die je wellicht in een nieuw project weer wilt gebruiken, in een aparte map (binnen het gezipte projectarchief) genaamd 'volgend project' zet. Bij dit databestand hoort een beschrijving van de inhoud van deze bestanden (welke bronbestanden zijn gebruikt, inclusief versies). Indien je de bestanden op deze manier goed herkenbaar hebt opgeslagen, kunnen wij ze later gratis naar een volgend project overzetten. • Wij verwachten dat de publicatie voor iedereen gelijktijdig beschikbaar zal zijn. • Wij verwachten dat je de referentie en indien mogelijk een exemplaar van alle publicaties resulterend uit werkzaamheden ten behoeve van je onderzoek via het CBS-microdataportaal ter beschikking stelt aan het CBS, uiterlijk binnen vier weken na publicatie.	
Doorlooptijd	
n.v.t.	
Bijzonderheden en kosten	
Deze dienst is gratis.	

Diensten na afloop van een onderzoeksproject

Bewaren groot projectarchief

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Na afloop van het onderzoeksproject moeten de onderzoekers zelf een door het CBS te archiveren archiefbestand klaarzetten (zie Beëindigen van een onderzoeksproject). Als dit archiefbestand in gezipte vorm groter is dan 1 GB, worden hier extra kosten voor in rekening gebracht.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Wij slaan jouw grote projectarchief op de normale wijze voor 5 jaar op. Zonder tegenbericht wordt de archiefmap na 5 jaar verwijderd. • Alle bestanden in het projectarchief worden in hun originele bestandsformaat bewaard. Het CBS is niet verantwoordelijk voor de leesbaarheid van deze bestanden als in de toekomst software of softwareversies wijzigen. • Om de extra kosten te bepalen wordt de omvang van jouw archiefbestand in gezipte vorm gemeten. Dit wordt naar boven afgerond op hele GB's. Het aantal GB's boven de 1 wordt in rekening gebracht.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten van je dat je probeert om het archiefbestand zo klein mogelijk te houden.	
Doorlooptijd	
Niet van toepassing.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij per extra GB (per 5 jaar) eenmalige kosten in rekening.	

Verlengen bewaartermijn projectarchief

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Als basisdienst bewaren wij een projectarchief 5 jaar. Op verzoek kan een projectarchief 5 jaar langer bewaard worden.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Wij bewaren jouw projectarchief gedurende 10 jaar na afloop van het onderzoeksproject, in plaats van de standaard bewaartermijn van 5 jaar. Zonder tegenbericht wordt de archiefmap na 10 jaar verwijderd. • Alle bestanden in het projectarchief worden in hun originele bestandsformaat bewaard. Het CBS is niet verantwoordelijk voor de leesbaarheid van deze bestanden als in de toekomst software of softwareversies wijzigen. • De kosten hiervoor zijn afhankelijk van de omvang van het projectarchief in gezipte vorm. De omvang daarvan wordt gemeten en naar boven afgerond op hele gigabytes. Dit aantal GB's brengen wij in rekening.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je deze aanvullende dienst via het CBS-microdataportaal aanvraagt voordat het onderzoeksproject is afgesloten en gearcheeerd.	
Doorlooptijd	
Niet van toepassing.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij geen kosten in rekening als het projectarchief maximaal 1 GB is. Per extra GB worden per 5 jaar eenmalige kosten in rekening gebracht (zie Bewaren groot projectarchief).	

Heropenen afgesloten onderzoeksproject

Omschrijving dienst	Soort dienst: Aanvullend
Een reeds afgesloten onderzoeksproject kan op verzoek heropend worden zolang het projectarchief nog aanwezig is.	
Wat kun je van ons verwachten?	
• Alleen onderzoeksprojecten waarvan het archiefbestand nog aanwezig is kunnen heropend worden. Standaard is dit tot 5 jaar na afloop van het onderzoeksproject, tenzij je dit verlengd hebt tot 10 jaar (zie de aanvullende dienst Verlengen bewaartermijn projectarchief). • Bij heropening houden we geen hernieuwd expertoverleg. Wel stellen we een door jou en ons te ondertekenen nieuw contract op voor het heropende project. • Wij richten jouw projectomgeving opnieuw in en plaatsen de inhoud van het archiefbestand in deze omgeving.	
Wat verwachten wij van jou?	
• Wij verwachten dat je duidelijk aangeeft welke onderzoekers (weer) op het onderzoeksproject gaan werken. Dit hoeven niet dezelfde onderzoekers te zijn als in het verleden. Als het onderzoekers betreft die nog niet eerder op de CBS-microdataomgeving gewerkt hebben, moeten deze wel eerst geregistreerd worden (zie de basisdienst Autorisatie nieuwe onderzoeker). • Je geeft aan wat de nieuwe looptijd van het heropende onderzoeksproject is.	
Doorlooptijd	
Uiterlijk 10 werkdagen na ontvangst van jouw aanvraag is jouw project heropend.	
Bijzonderheden en kosten	
Voor deze dienst brengen wij eenmalige kosten in rekening. Uiteraard worden de reguliere maandelijkse kosten voor de basisdienst Ondersteuning bij een lopend onderzoeksproject weer in gang gezet. Als jouw project nog niet door het CBS gearchiveerd is op het moment dat je dit project weer wilt heropenen, wordt deze dienst niet in rekening gebracht, maar worden wel de maandelijkse kosten voor de ondersteuning van een tijdelijk stilgelegd onderzoeksproject voor de tussenliggende maanden in rekening gebracht.	